

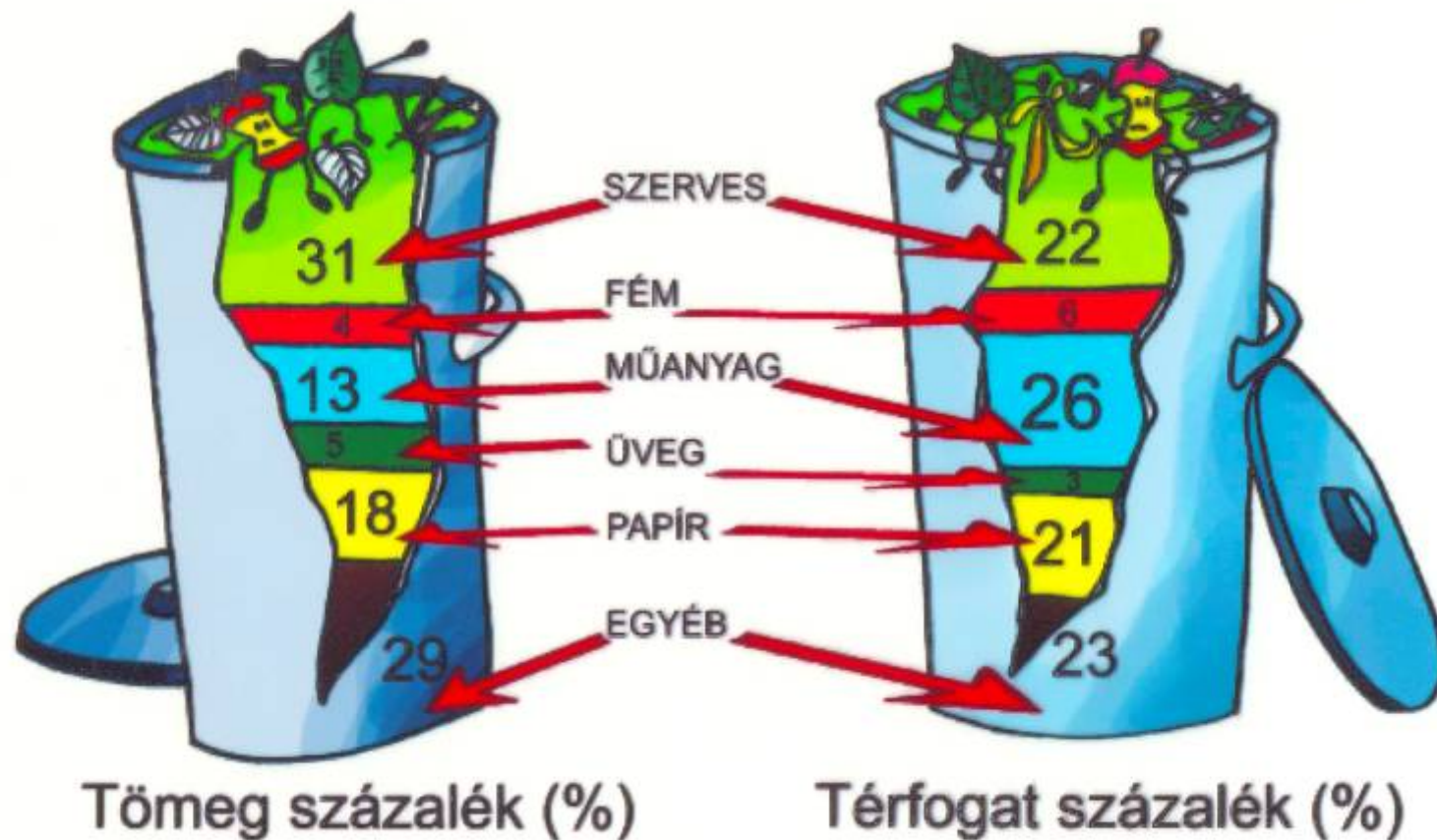
Komposztáljunk együtt

Zöld Kör,

2006

A komposztálható és a háztartási hulladékok aránya

HÁZTARTÁSI HULLADÉKOK ÖSSZETÉTELE

A komposzt fogalma

- A *komposzt* olyan szerves trágya, amely szilárd és folyékony szerves hulladék anyagokból, továbbá célszerűség szerint hozzájuk kevert ásványi anyagokból, lebomlási folyamatok útján alakul ki.

A komposzt tulajdonképpen „mesterséges” humusz. Sötétbarna színű, erdei talajra emlékeztető szagú, a növények számára nélkülözhetetlen tápanyagokat tartalmazó, földszerű anyag.

Műtrágya vagy komposzt?

- Napjainkban olyannyira elterjedt a műtrágya használata, hogy a földjeink minősége fokozatosan leromlott, lecsökkent a szervesanyag tartalmuk.
- Mindazok a tápanyagok, amelyeket a növények gyökerei nem tudtak rövid idő alatt felvenni, a lehulló csapadékkal bemosódtak a talaj mélyebb rétegeibe. A komposztálás során keletkező humuszanyagokban a tápanyagok kötött formában vannak jelen, amelyeket a növények folyamatosan tudnak felvenni.

A komposztálás számtalan előnnyel bír:

- A hulladék rövid úton a saját komposzthallomra juttatható, és a kész komposztot sem kell messzire vinnünk.
- Nincs szükség drága berendezésekre – legtöbbször a már meglévő kerti szerszámok is elegendőek.
- Kevesebb boltba vett trágyát, talajjavító anyagot és tőzeget kell felhasználnunk.
- A hobbikertész azzal, hogy maga végzi a komposztálást, a megfelelő hulladékok kiválasztásával kedvezően befolyásolhatja a komposzt minőségét.
- Sok kerti és konyhai hulladék komoly műszaki és anyagi ráfordítás nélkül, környezetbarát módon a saját kertünkben komposzttá alakítható

A komposzt talajra való hatása:

- *Javítja a talaj szerkezetét, és így biztosítja a levegőzést*
- *Sötét színe miatt gyorsabb a talaj felmelegedése*
- *A benne lévő humuszanyagok vagy tápanyagok olyan formában vannak jelen, hogy azt a növények könnyen fel tudják venni*
- *A talajnak javítja a vízmegkötő képességet (tehát javul a vízháztartása)*
- *Nő a talaj biológiai aktivitása*

Ami belekerülhet a komposztba!

- *A konyhából és a háztartásból:*
- A zöldségtisztítás hulladékai: - krumpli-és gyümölcshéj, káposzta és salátalevél, a tojáshéj, kávé és a teazacc, elhervadt virág, a szobanövények elhervadt levelei, a fahamu, faforgács, a növényevő kisállatok ürüléke a forgácsalommal együtt, toll, szőr, a természetes alapanyagok, gyapjú, pamut, lenvászon maradék stb.

Ami belekerülhet a komposztba!

- *A déligyümölcsöket:*

A déligyümölcsöket gyakran rothadásgátló anyagokkal kezelik, ezért célszerű ezeket jó alaposan megmosni!

- *A kertből:*

Kerti gyomok lehetőleg virágzás előtt, a lomb, tűlevél szalma az összeaprított ágak, gallyak, az elszáradt egynyári virágok, palánták, lehullott gyümölcsök stb.

Ami belekerülhet a komposztba!

- *A fűvet:*

Nagyobb mennyiségben előbb szárítsuk meg, nehogy összetapadva rothadni kezdjen.

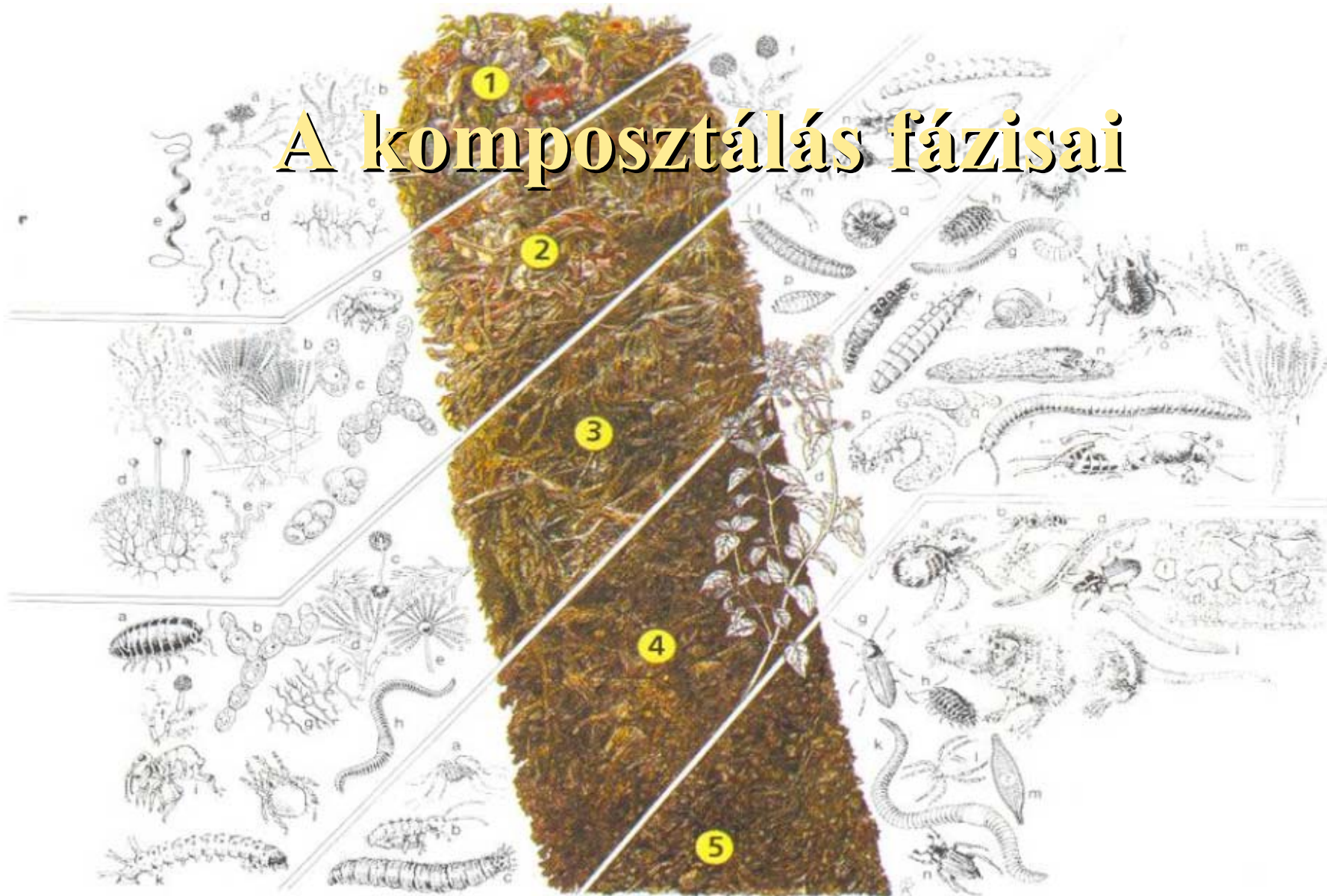
- *Az örökzöldek:*

Az örökzöldek egyes fajtáit csak szárítva lehet komposztálni.

Ami nem való a komposztálóba!

- Fémeket, üveget, műanyagot ne tegyünk a komposztálóba. Nem javasolt a húsfélék és a zsiradékok felhasználása. A csontok nagyon nehezen bomlanak, ráadásul a legyek is nagyon kedvelik őket, kellemetlen szagokat is áraszthatnak.
- A húsevő állatoktól származó almot sem szabad komposztálni a fertőzőveszély miatt.
- Az utak mentén a nagy autóforgalom miatt, szennyezet lehet a növényzet, ezért az itt lekaszált fűvet vagy más növényi maradványt ne tegyünk a komposztba.
- A beteg növényeket sem célszerű bele tenni a komposztba, de azért vannak kivételek (Beteg növények esetében szakemberhez kell fordulni!)

A komposztálás fázisai

Lenyűgősen nyüzsgő élet a komposztban: a korhadás egyes szakaszaiban, melyek között folyamatos az átmenet, sokféle élőlény vesz részt. (1) Lebontási fázis, (2) átalakítási fázis, (3) felépítési fázis, (4) érés, (5) földdé válás. A korhadás célja, hogy stabil humuszformák jöjjenek létre.

A komposztképződés és befolyásoló tényezői

■ *Oxigénszükséglet:*

A komposztálásnál mindent el kell követnünk, hogy jó oxigénellátást biztosítsunk.

A mikroorganizmusok két féle módon tudják az oxigént felvenni:

- a levegő oxigénjéből és
- a szerves vegyületek oxigénjéből vonják el.

Ha a nyers komposzt levegőztetése nem megfelelő, akkor nem kívánatos anaerob baktériumok szaporodnak el benne, ennek következtében a komposzt bűzlő, rothadó anyaggá válik. A jó szellőztetés érdekében a komposztot soha nem szabad gödörbe rakni.

A komposztképződés és befolyásoló tényezői

- *Nedvességtartalom:*

A komposztálás során a víz is igen fontos tényező. Ha nagy a nedvességtartalma a komposztnak, akkor a víz kiszorítja a levegőt, és nem lesz elegendő oxigén a rendszerben. Ha kevés a nedvesség, akkor a mikroorganizmusok szaporodása megáll (ez a lebomlás leállítását jelenti).

A komposztképződés és befolyásoló tényezői

- *Szén / Nitrogén arány:*
- A mikroorganizmusok normális életműködéséhez megfelelő mennyiségű szénre és nitrogénre van szükség. Az optimális szén/nitrogén arány 25-30:1. Ha sok a széntartalom akkor a komposztálási folyamat lelassul, ha a nitrogénből van több az optimálisnál akkor ammónia keletkezik.

A komposztálás lépései:

■ *Gyűjtés*

Ahhoz, hogy igazán értékes komposztot kapjunk, gondosan meg kell válogatnunk a felhasznált hulladékokat. A gyűjtés során egy fedéllel ellátott tárolóedényt célszerű alkalmazni, amit minél gyakrabban ürítsünk a komposztálóedényünkbe

A komposztálás lépései:

- *Aprítás*

- A gyorsabb, és hatékonyabb komposztálás érdekében célszerű a szerves hulladékokat aprítani. A fák, cserjék és a magas termetű évelők gondozása során keletkező növényi hulladékok sok helyet foglalnak. Ezeket könnyebb komposztálni, ha előbb felaprítjuk őket. Ezáltal jelentősen csökken a hulladék térfogata és így a helyigénye is, ráadásul a vágási vagy törési helyeken megnő a baktériumok támadási felülete, ami elősegíti a fás hulladékok korhadását. Ebből kisebb mennyiséget kerti ollóval is felapríthatunk, ha pedig sok van belőle, aprítógéppel végezhetjük el a munkát.

A komposztálás lépései:

- *Komposztedény feltöltése*
- A komposzt legalsó rétege különösen védtelen a rothadással szemben, hiszen az alapra nehezedik a fölhalmozott összes hulladék súlya, így innen egyre jobban kiszorul a levegő. Ezért a legalsó réteget durva, szilárd szerkezetű anyagból, például kéreg- és fatörmelékből kell kialakítani. A komposztedény feltöltése során nagy hangsúlyt kell fektetni az egyensúlyteremtésre. Annak érdekében, hogy a keverék összetétele kedvező legyen, nekünk kell megteremtünk az egyensúlyt, például úgy, félreteszünk némi szalma-, kéreg- vagy faszecskát, melyet később szükség szerint felhasználhatunk.

A komposztálás lépései:

■ *Keverés*

Az egynemű kerti és konyhai hulladék minden esetben nehezen komposztálható. Ha keverés nélkül, vastag rétegben felhalmozzuk, alig fog korhadni. A hulladék keverése ezért a gyors, problémamentes korhadás előfeltétele. A tápanyagban gazdag nedves és lágy hulladékokat, például zöldségmaradékokat és a friss fűvet mindig tápanyagban szegény, száraz és szilárd szerkezetű anyagokat kell keverni. A kerti hulladékok közül erre a célra a lomb, az évelők elfásodott szára, a felaprított ágak és gallyak, valamint a durva, átszitált komposztmaradékok alkalmasak. A hulladéknak legalább az egyharmada ezekből a komposztot szellőztető, stabil szerkezetű anyagokból kell, hogy álljon.

Műanyag termokomposztáló

Kompostáló fa raklapból

Dróthálóból készített szellős komposztáló

Trágyázás komposzttal:

- A komposztban sok szerves anyag (humusz), mész és a növények fejlődése szempontjából fontos tápanyag található. A komposzt magas tápanyagtartalma a felhasználható mennyiséget is korlátozza, mind a talajjavítás, mind a virágföld előállítása során.

Talajgondozás komposzttal:

- A talaj tulajdonságainak komposzttal való javítása a talaj termékenységének növekedéséhez vezet.
- A talaj nem csupán tápanyagokat tartalmaz, hanem – főleg friss állapotában- jelentős mennyiségű, élő szervezetekkel telített szerves anyagot is. A komposzttal tehát több hasznos mikroorganizmus is a talajba kerül, a szerves összetevők pedig a már a talajban található élőlényeknek kínálnak további táplálékot. Mindezek együttesen jelentősen fokozzák a talaj biológiai aktivitását.

Mikor és hova kerüljön a komposzt?

- Elvileg a komposzt a kertnek csaknem valamennyi ágyra és zöldfelületre kijuttatható. Ezért a szokásostól eltérően nem csak a zöldségágyakra juttathatunk belőle, hanem vékony rétegben az évelők, nyári virágok, gyümölcs- és díszfák és a cserjék tövébe, valamint a gyepre is. Ha az egyes területek igényét szem előtt tartva hordjuk szét a komposztot, akkor elkerülhető a kerti talaj tápanyagtartalmának komposzt-túladagolás miatt feldúsulása. A komposztot a trágyához hasonlóan csak a vegetációs időszakban, vagyis tavasztól nyárig adagoljuk.

„A kert aranya”

- Aki komposztál, az jelentősen hozzájárul az értékes biohulladék felhasználásához, valamint a hulladéklerakókba kerülő szervesanyagok csökkentéséhez.
- A komposztálás egyáltalán nem jár sok munkával, az eredménye pedig –már ősidők óta- a komposzt: „a kert aranya”.

Köszönöm a figyelmet!

További információ:

Zöld Kör

4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 2.

Pf: 125.

Tel: 52/280-038 Fax, üzenet: 52/561-101

www.zoldkor.net gyongyosi@zoldkor.net